

Πώς η Παγκοσμιοποίηση εξουδετέρωσε τον Εθνικισμό (1)

Γράφει η Δρ. Πατρίσια Ριάκ (Κυριακίδου) Κοινωνικός Ανθρωπολόγος της Ελληνικής Κοινωνίας, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου, τμήμα Ανθρωπολογίας, Montclair State University, New Jersey, US. Στέλεχος Εθνικού κόμματος «Ελληνες»

Υπάρχει ένα ενδιαφέρον ερώτημα: Τι θα μπορούσε να είναι μια μελλοντική παγκοσμιοποιημένη Ελληνική Κοινωνία; Ας πάρουμε τα πράγματα με την σειρά: Το ιστορικό υπόβαθρο για την εμφάνιση της Παγκοσμιοποίησης ήταν ο Ψυχρός Πόλεμος (1945-1990). Ο κόσμος είχε ήδη βιώσει δύο «καυτούς πολέμους» τον 1ο και τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά από αυτούς τους «καυτούς πολέμους» ήρθε ένας «Ψυχρός Πόλεμος» το 1945. Ήταν ένας πόλεμος της Δύσης / Καπιταλισμού / Ηνωμένων Πολιτειών εναντίον της Ανατολής / Κομμουνισμού / ΕΣΣΔ. Υποκινούμενος από τη Δύση, ο Ψυχρός Πόλεμος ξεκίνησε από τις Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες ήταν ένα καπιταλιστικό και ανεπτυγμένο κράτος. Οι ΗΠΑ κινήθηκαν εναντίον της Ανατολής, εκπροσωπούμενης από την ΕΣΣΔ, που ήταν ένα κομμουνιστικό και αναπτυσσόμενο Κράτος. Ως εκ τούτου, ήταν ένας πόλεμος για τον περιορισμό του Κομμουνισμού.

ΠΩΣ ΠΡΟΕΚΥΨΕ Η ΤΑΣΗ ΓΙΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ...

Προκειμένου να περιοριστεί ο Κομμουνισμός, οι Ηνωμένες Πολιτείες χρηματοδότησαν τη Δυτική Ευρώπη μέσω του Σχεδίου Μάρσαλ για την δημιουργία μιας καπιταλιστικής Δυτικής Ευρώπης. Δημιούργησαν, επίσης, το ΝΑΤΟ ως σύμφωνο αμοιβαίας άμυνας των καπιταλιστικών εθνών, προκειμένου να μην επεκταθεί περαιτέρω ο Κομμουνισμός.

Στη συνέχεια, η ΕΣΣΔ απάντησε αναπτύσσοντας το Ανατολικό Μπλοκ των Κρατών με το Σύμφωνο της Βαρσοβίας, την αμοιβαία αμυντική συνθήκη των κομμουνιστικών κρατών. Ο Ψυχρός Πόλεμος στην πραγματικότητα υποδαίρεσε την Ανθρωπότητα σε Καπιταλιστική, Κομμουνιστική και Τρίτο Κόσμο. Μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου στη Γερμανία το 1989, και την ακολουθήσασα πτώση του Κομμουνισμού μέχρι το 1990, αυτοί οι «κόσμοι» μετονομάστηκαν σε «ανεπτυγμένους», «αναπτυσσόμενους» και «υπανάπτυκτους» κόσμους. Ο αναπτυσσόμενος και αναπτυσσόμενος κόσμος, που σημαίνει καπιταλισμός και κομμουνισμός μαζί, έγιναν ο Βορράς, ενώ ο υπανάπτυκτος κόσμος έγινε ο Νότος.

Μετά το 1990 υπήρχε μόνο μία Υπερδύναμη και αυτή ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Κατά την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, υπήρχαν δύο υπερδυνάμεις, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η ΕΣΣΔ, που ανταγωνίζονταν μεταξύ τους. Το διάσημο παράδειγμα είναι τα διαστημικά τους προγράμματα, το Σπούτνικ και η NASA. Μετά τον θρίαμβο των ΗΠΑ στον Ψυχρό Πόλεμο, βλέπουμε την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης να αναπτύσσεται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Αυτό βασικά συνέβη με τον μετασχηματισμό της πολυεθνικής εταιρείας σε διεθνή εταιρεία και την ενίσχυση της Εταιρικής Αμερικής.

Τόσο οι Βόρειες όσο και οι νότιες παγκόσμιες περιοχές και οι διεθνικές εταιρείες αντανάκλασαν την ανάπτυξη της «αποτροπής», που δεν τονίζε τα έθνη αλλά τις παγκόσμιες περιοχές σε όλο τον κόσμο: Ο Βορράς ήταν η πλούσια μειονότητα και ο Νότος ήταν η φτωχή πλειοψηφία. Ο Βορράς συμμετέχει στην Παγκόσμια Οικονομία μέσω των Παγκόσμιων Συνόδων Κορυφής και ο Νότος συμμετέχει στην Παγκόσμια

Οικονομία με τα έθνη του Νότου που λαμβάνουν κρατικά δάνεια από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά δεν μπορούν να αποπληρώσουν τα δάνεια τους λόγω των πολύ υψηλών επιτοκίων. Έτσι, οι φτωχότερες χώρες του Νότου πέφτουν σε κλιμακούμενο χρέος...

ΠΩΣ Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΑΞΙΩΣΕ ΤΑ ΕΘΝΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ

Υπογραμμίζοντας όχι μόνο τις παγκόσμιες και επανεγγραφές περιοχών του Βορρά και του Νότου, αλλά και την άνηση Παγκοσμιοποίηση, ο Βορράς γίνεται πλουσιότερος, ο Νότος γίνεται φτωχότερος, ενώ κάποιοι θύλακες του Νότου γίνονται πλουσιότεροι επειδή συνεργάζονται με τον Βορρά. Συνεργάζονται ακόμα και για παράνομες δραστηριότητες, όπως τα ναρκωτικά και οι διάφορες μορφές εμπορίας ανθρώπων, για παράδειγμα...

Η Παγκοσμιοποίηση απαξιώνει τα γεωπολιτικά σύνορα και θέλει να δώσει έμφαση μόνο στις πόλεις. Αποκλείει τα Έθνη και τον Εθνικισμό και προωθεί την πόλη και την αστικότητα. Για παράδειγμα, στις Ηνωμένες Πολιτείες δεν τονίζονται παρά μόνο ορισμένες πόλεις, όπως η Ουάσινγκτον, το Λος Άντζελες ή η Νέα Υόρκη. Στο κέντρο αυτών των παγκόσμιων πόλεων είναι διεθνικές εταιρείες. Στη συνέχεια, η τάση για αποθάρρυνση των συνόρων και των εθνών, προωθεί μια παγκόσμια ομοιογένεια της αναγνώρισης, όπως είναι για παράδειγμα η «McDonaldization του Πολιτισμού».

Ο όρος «McDonaldization του Πολιτισμού» υπονοεί μια ταυτότητα που σχετίζεται με τα εισαγόμενα αγαθά ως καταναλωτές (όχι πολίτες), ξεκινώντας παράλληλα την εθνική παράδοση και την πολιτιστική κληρονομιά. Οι Παγκόσμιες Σχέσεις είναι λιγότερο εδαφικά σταθερές, όταν ο Πολιτισμός δεν είναι πλέον τοπικά συγκεκριμένος, αλλά γίνεται παγκοσμίως συγκεκριμένος. Έτσι, η πολιτιστική ταυτότητα είναι μεταεθνική ή διακρατική λόγω διεθνικών εταιρειών, όπως η McDonald's που αποκτά κεντρική σημασία στις πόλεις. Η οικονομία μιας παγκόσμιας πόλης είναι μεταβιομηχανική επειδή οι διεθνικές εταιρείες μεταφέρουν την μεταποίηση σε λιγότερο βιομηχανικά έθνη για φθηνή εργασία (ο Νότος που λέγαμε). Μαζί με την εταιρεία έρχεται ο υπερορθολογικός τρόπος σκέψης, λόγω της έμφασης που δίνεται στην μαζική αγορά και στις διακρίσεις μεταξύ των καπιταλιστικών τάξεων για καταναλωτικές δαπάνες, έτσι ώστε οι εταιρείες να επωφελούνται.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ: Ο ΝΕΟΣ ΘΕΟΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΟΙ ΔΙΕΘΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Και φυσικά, αυτό σημαίνει ότι οι μεγάλες

επιχειρήσεις, με τη μορφή εταιρειών, έχουν καταργήσει σταδιακά τις μικρές επιχειρήσεις και έχουν συρρικνώσει τη μεσαία τάξη. Ο λογικός τρόπος σκέψης παρατηρήθηκε κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής θωρης ημέρας, όταν τα εργοστάσια βρίσκονταν στο κέντρο μιας πόλης. Ωστόσο, αυτό έχει πλέον αντικατασταθεί από εταιρείες και τον υπερορθολογικό τρόπο σκέψης, με την παραγωγή περισσότερων αγαθών και τη συμπερίληψη πολύ περισσότερων υπηρεσιών στον καταναλωτή.

Στην πραγματικότητα, ο μεταποιητικός τομέας που ήταν μέρος της βιομηχανικής κοινωνίας έχει πλέον μετατραπεί σε τομέα των υπηρεσιών που σημαίνει εκπαίδευση, εμπόριο και χρηματοδότηση, καθώς και τουριστικές βιομηχανίες στον τομέα των υπηρεσιών. Αυτές οι παγκόσμιες πόλεις αντιπροσωπεύουν επίσης επαναπροσδιορισμένους πληθυσμούς, έναν κόσμο μετανάστευσης που δημιουργεί διασπορικές κοινότητες που αλλάζουν τις τοπικές ταυτότητες στα έθνη. Ο Φονταμενταλισμός, όπως και η Τρομοκρατία, κινείται σε όλο τον κόσμο καθώς οι πληθυσμοί αναμειγνύονται και γίνονται λιγότερο ομοιομορφικοί.

Η Παγκόσμια Κοινωνία ευθυγραμμίζεται με έναν μεταμοντέρνο τρόπο σκέψης που ενθαρρύνει μια πλουραλιστική αίσθηση διαχείρισης των προβλημάτων. Αυτό είναι ένα προϊόν σκέψης που αγκαλιάζει την ποικιλόμορφη αστική κοινωνία, και ενθαρρύνει τους διαφορετικούς εθνοτικούς πληθυσμούς στις πόλεις και την συνεχή χρήση του Διαδικτύου ως μέρος των νέων μέσων ενημέρωσης. Το αποτέλεσμα είναι οι άνθρωποι να μην ταυτίζονται με την ιστορία των δικών τους πολιτισμών, αλλά η ζωή τους να κυριαρχείται από κοινωνικούς και τεχνολογικούς μετασχηματισμούς που σχετίζονται με τα νέα μέσα ενημέρωσης. Κι αυτό έχει ως συνέπεια οι άνθρωποι να χάνουν την αίσθηση του εθνοτικού υπόβαθρου, τα νέα μέσα ενημέρωσης να διαδραματίζουν κυρίαρχο ρόλο και η ζωή των πολιτών να γίνεται καταναλωτική, καθώς το Διαδίκτυο είναι άκρως εμπορικό. Δεν υπάρχει πλέον καμμία σχέση με το Εθνικό Παρελθόν, υπάρχει μονάχα μια σύνδεση με το παρόν και το μέλλον που έρχεται. Τόσο διαφορετικοί πληθυσμοί είναι οι πολίτες - καταναλωτές, ώστε γίνονται αποκλειστικά καταναλωτές αγαθών και υπηρεσιών που προσφέρουν οι εταιρείες σε πολύ μεγάλο βαθμό, όπως ποτέ πριν.

Εν κατακλείδι, η Παγκοσμιοποίηση έχει να κάνει με την διεθνή εταιρεία. Η κοινωνική ανάπτυξη των ανθρώπων εξυπηρετεί την εταιρεία, αφού βρίσκεται νέους καταναλωτές. Η ιθαγένεια δεν είναι πλέον σημαντική στις παγκόσμιες πόλεις και το να είσαι πατριώτης συχνά χαρακτηρίζεται ως «ρατσιστικό» μέσω της Παγκόσμιας Ιδεολογίας. Αυτό που τώρα θεωρείται σημαντικό είναι ότι η διακρατική εταιρεία γίνεται η δύναμη πίσω από το Παγκόσμιο Εμπόριο παρέχοντας αγαθά και υπηρεσίες σε πολλά μέρη του κόσμου. Εκεί η διεθνή εταιρεία βγάζει περισσότερα χρήματα από τα Κράτη. Για παράδειγμα, η φαρμακευτική βιομηχανία βγάζει περισσότερα χρήματα από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στις μεγαλύτερες οικονομίες, οι εταιρείες βγάζουν περισσότερα χρήματα από τα Κράτη.

Για τους ανθρώπους που ζουν σε αυτήν την παγκόσμια εποχή, αυτό σημαίνει αναγνώριση του Καταναλωτισμού και όχι του Εθνικισμού. Οι άνθρωποι θεωρούνται αποθέματα χρημάτων για αγορές και κάθε ανθρώπινη οφειλή στον Εθνικό Πολιτισμό έχει σχεδόν καταστραφεί